

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державне (конституційне) право зарубіжних країн

(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

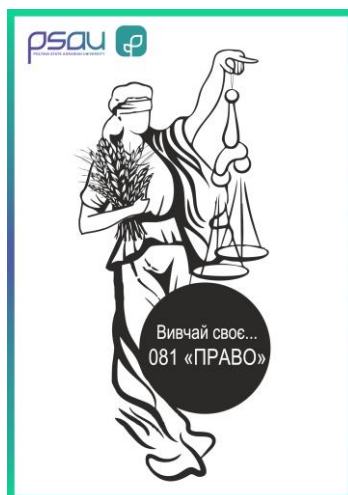
спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: Козаченко Юлія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант: Осташова Валерія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава

2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Державне (конституційне) право зарубіжних країн
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Козаченко Юлія</i>, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права; <i>Контакти:</i> ауд. 482-а (навчальний корпус №4); <i>e-mail:</i> yuliya.kozachenko@pdaa.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/kozachenko-yuliya-anatoliyivna</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», «Конституційне право України»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування знань про базові інститути державного (конституційного) права зарубіжних країн і основних умінь по практичному застосуванню державного (конституційного) законодавства зарубіжних країн.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців: знань про: стан основних проблем науки конституційного права в зарубіжних країнах; поняття, предмет, метод і джерела державного (конституційного) права зарубіжних країн; історію світового розвитку конституцій, види конституцій, порядок прийняття, внесення змін та доповнень до конституцій в зарубіжних країнах; особливості конституційно-правового регулювання соціально-економічних, духовно-культурних і політичних відносин; форми держави у зарубіжних країнах; конституційні моделі регламентації статусу людини і громадянина в зарубіжних країнах; конституційно-правовий статус законодавчої, виконавчої і судової влади в зарубіжних країнах; особливості місцевого управління та самоврядування в зарубіжних країнах; вмінь: здійснювати аналіз конституцій зарубіжних країн; правильно

роз'яснювати зміст положень джерел державного (конституційного) права зарубіжних країн; застосовувати навички проведення порівняльно-правового аналізу норм конституційного законодавства.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові:

ФК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

ФК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ФК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, джерела і система державного (конституційного) права зарубіжних країн

Тема 2. Конституції зарубіжних країн

Тема 3. Конституційно-правовий статус особи у зарубіжних країнах

Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах

Тема 5. Парламент, глава держави і уряд у зарубіжних країнах

Тема 6. Основи державного (конституційного) права Сполучених Штатів Америки

Тема 7. Основи державного (конституційного) права Об'єднаного Королівства Великої Британії і Північної Ірландії

Тема 9. Основи державного (конституційного) права Федеративної Республіки Німеччина і Італійської Республіки

Тема 10. Основи державного (конституційного) права Російської Федерації і Республіки Білорусь

Тема 11. Основи державного (конституційного) права Японії

Тема 12. Основи державного (конституційного) права Китайської Народної Республіки

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 105 год

Кількість кредитів 3,5

Форма семестрового контролю екзамен

Структура курсу

Назви тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі		
		л	п	н/п	с.р.		л	п	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Тема 1. Предмет, джерела і система державного (конституційного) права зарубіжних країн	7	2	-	-	5	6	-	-	6
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	9	2	2	-	5	7	2	-	5
Тема 3. Конституційно-правовий статус особи у зарубіжних країнах	9	2	2	-	5	6	-	-	6
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	10	2	2	-	6	6	-	-	6
Тема 5. Парламент, глава держави і уряд у зарубіжних країнах	10	2	2	-	6	7	-	-	7
Тема 6. Основи державного (конституційного) права Сполучених Штатів Америки	8	2	-	-	6	7	2	-	5
Тема 7. Основи державного (конституційного) права Об'єднаного Королівства Великої Британії і Північної Ірландії	10	2	2	-	6	7	-	2	5
Тема 8. Основи державного (конституційного) права Французької Республіки	8	-	2	-	6	6	-	-	6
Тема 9. Основи державного (конституційного) права Федеративної Республіки Німеччина і Італійської Республіки	10	2	2	-	6	7	2	-	5
Тема 10. Основи державного (конституційного) права Російської Федерації і Республіки Білорусь	6	-	-	-	6	6	-	-	6
Тема 11. Основи державного (конституційного) права Японії	10	2	2	-	6	7	2	-	5
Тема 12. Основи державного (конституційного) права Китайської Народної Республіки	8	2	-	-	6	7	2	-	5
Індивідуальне завдання: контрольна робота	x	x	x	x	x	26	-	-	26

	Усього годин	105	20	16	-	69	105	10	2	93
ЕКЗАМЕН		27				27	27			27

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	Разом по темі
Тема 1. Предмет, джерела і система державного (конституційного) права зарубіжних країн	-	-	2	-	2
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	-	5	2	-	7
Тема 3. Конституційно-правовий статус особи у зарубіжних країнах	-	5	2	-	7
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	-	5	2	-	7
Тема 5. Парламент, глава держави і уряд у зарубіжних країнах	-	5	2	-	7
Тема 6. Основи державного (конституційного) права Сполучених Штатів Америки	-	-	2	-	2
Тема 7. Основи державного (конституційного) права Об'єданого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії	-	5	2	-	7
Тема 8. Основи державного (конституційного) права Французької Республіки	-	5	2	-	7
Тема 9. Основи державного (конституційного) права Федеративної Республіки Німеччина і Італійської Республіки	-	5	2	-	7
Тема 10. Основи державного (конституційного) права Російської Федерації і Республіки Білорусь	-	-	2	-	2
Тема 11. Основи державного (конституційного) права Японії	-	5	2	-	7

Тема 12. Основи державного (конституційного) права Китайської Народної Республіки	-	-	2	-	2
Ведення конспекту лекцій	10	-	-	-	10
Написання реферату	-	-	-	6	6
ЕКЗАМЕН	-	-	-	-	20
Разом	10	40	24	6	100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання контрольної роботи	
Тема 1. Предмет, джерела і система державного (конституційного) права зарубіжних країн	-	-	2	-	2
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	-	-	2	-	7
Тема 3. Конституційно-правовий статус особи у зарубіжних країнах	-	-	2	-	7
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	-	-	2	-	7
Тема 5. Парламент, глава держави і уряд у зарубіжних країнах	-	-	2	-	7
Тема 6. Основи державного (конституційного) права Сполучених Штатів Америки	-	-	2	-	2
Тема 7. Основи державного (конституційного) права Об'єднаного Королівства Великої Британії і Північної Ірландії	-	10	2	-	7
Тема 8. Основи державного (конституційного) права Французької Республіки	-	-	2	-	7
Тема 9. Основи державного (конституційного) права Федеративної Республіки Німеччина і Італійської Республіки	-	-	2	-	2
Тема 10. Основи державного (конституційного) права Російської Федерації і Республіки Білорусь	-	-	2	-	7
Тема 11. Основи державного (конституційного) права Японії	-	-	2	-	7
Тема 12. Основи державного (конституційного) права Китайської Народної Республіки	-	-	2	-	2
Ведення конспекту лекцій	10	-	-	-	10
Написання контрольної роботи	-	-	-	36	36
ЕКЗАМЕН	-	-	-	-	20
Разом	10	10	24	36	100

Форми оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					Разом
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	Екзамен	
ПРН 3	2,5	10	6	1,5	5	25
ПРН 8	2,5	10	6	1,5	5	25
ПРН 13	2,5	10	6	1,5	5	25

ПРН 20	2,5	10	6	1,5	5	25
Разом	10	40	24	6	20	100

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					Разом
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	Екзамен	
ПРН 3	2,5	2,5	6	9	5	25
ПРН 8	2,5	2,5	6	9	5	25
ПРН 13	2,5	2,5	6	9	5	25
ПРН 20	2,5	2,5	6	9	5	25
Разом	10	10	24	36	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. Х. : Право, 2013. 224 с.
2. Державне право зарубіжних країн (у схемах) / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. К.: КНТ, 2012. 528 с.
3. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник / В.М.Шаповал. 4-те вид., стереотипне. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 464 с.
5. Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / М.С. Горшеньова, К.О. Закоморна, В.О. Ріяка та ін.; За заг.ред. В.О. Ріяки. 2-е вид., допов. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
6. Конституції зарубіжних країн: навч. посіб./ авт.-упоряд. В.О. Серьогін, Ю.М. Коломієць, О.В. Марцеляк; за заг. ред. В.О. Серьогіна. Х.: ФІНН, 2009. 664с.
7. Савчишин М.В. Порівняльне конституційне право: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 328 с.

Допоміжна література:

1. Афанасьєва О. В. Конституционное право зарубежных стран / Афанасьєва О. В., Колесников Е. В., Комкова Г. Н. М. : Юрайт, 2010. 404 с.
2. Государство и право, история и культура Великобритании и США: пособие для подгот. к экзаменам / И. А. Сенченко. М. : Приор-издат, 2005. 255 с.
3. Грін О.О. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник: Альб. схем / О.О.Грін. Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2015. 183с.
4. Державне (конституційне) право зарубіжних країн. Загальна частина: навч. посіб. / Р. С. Мартинюк. Острог : Видавництво Національного ун-ту «Острозька академія», 2007. 200 с.
5. Державне право зарубіжних країн. Загальна частина: навч. посіб. / Ю. М. Коломієць; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС, 2010. 211 с.
6. Державне право зарубіжних країн: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. К. Бостан, С. М. Тимченко; Запорізький юридичний ін-т МВС України, Київський юридичний ін-т МВС України. К.: [б.в.], 2005. 504 с.
7. Державне право зарубіжних країн: навч.-метод. посібник / В. С. Коваль, Р. Г. Валєєв; Луганський держ. ун-т внутрішніх справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 152 с.
8. Державне право зарубіжних країн: навч. посіб. / А. Панов; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Ф-т міжнар. відносин, Каф. міжнар. відносин. Ужгород: Бреза А.Е., 2011. 229 с.
9. Избранные конституции зарубежных стран: учебное пособие для бакалавров / ред. Б. А. Страшун. М.: Юрайт, 2012. 796 с.
10. Ковачев Д.А. Конституционное право государств Европы / Ковачев Д.А. М. : Волтерс Клувер, 2005. 310 с.

11. Козаченко Ю.А. Международный опыт обеспечения прав пациентов. *Legea si Viata*. 2014. № 8. С. 78–82.

12. Козаченко Ю.А. Компаративний аналіз джерел міжнародно-правового регулювання прав пацієнтів. *Теорія і практика правознавства*. 2013. Вип. 2 (4). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63716/59227>

13. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: учебник для студ. вузов, обучающихся по направлению подгот. и спец. «Юриспруденция» / А. С. Автономов. М.: ТК Велби; М.: Проспект, 2007. 548 с.

14. Конституционное право Германии и Франции: курс лекций / И.В. Обухович; Учреждение образования Федерации просоюзов Беларуси Международный ин-т трудовых и социальных отношений. Минск: Асобны Дах, 2004. 93 с.

15. Конституционное право государств Восточной Европы (на примере Польши, Словакии, Чехии, Беларуси, Молдовы, России, Украины, а также Азербайджана, Армении) : учеб. пособие / В. П. Кириленко, Е. В. Мандрыка. Симф.: АРИАЛ, 2010. 255 с.

Інформаційні ресурси

1. Державне право зарубіжних країн (у схемах): Навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. К.: КНТ, 2012. 528 с. URL: http://aspirant.at.ua/Books/lapki_skhemy.pdf.

2. Конституции зарубежных государств: Учебное пособие / Сост. проф. В.В. Маклаков. 2-е изд., исправ. и доп. М.: Издательство БЕК, 1999. 584 с. URL: <http://library.khpg.org/files/docs/1398678879.pdf>.

1. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб. / В.М. Бесчастний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С.М. Пашков; За ред. В.М. Бесчастного. К.: Знання, 2007. 467 с. URL: http://aspirant.at.ua/Books/bezchastnij_k-d-pzk_2008.pdf.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>